

Sodplet ødelægger øko-æbler

Sodplet er en udfordring for danske økologiske æbleavlere. Et varslingsprogram kan fortælle, hvornår der er infektion, men vi har ingen godkendelse af virksomme midler.

TEKST: HANNE LINDHARD
GARTNERIRÅDGIVNINGEN A/S
HLP@VFL.DK

FOTO: CONNIE KROGH DAMGAARD

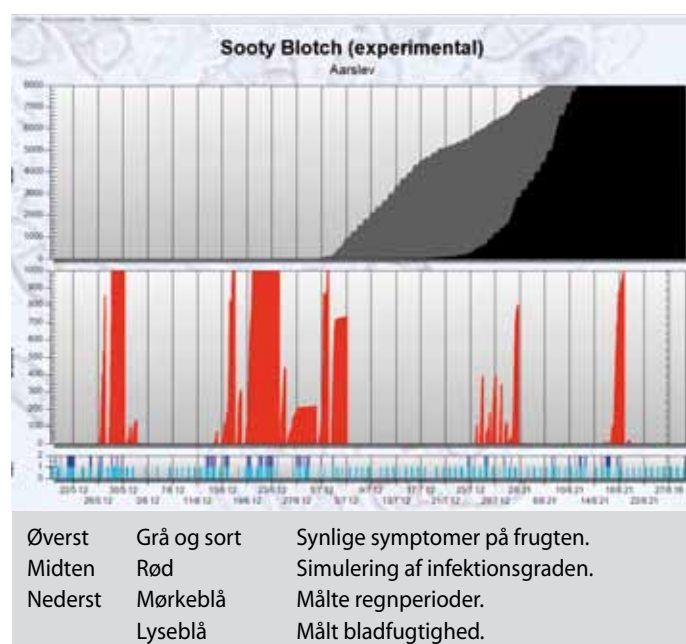
SODPLET – Den grønne eller sorte belægning i vokslaget gør æbler uappetitelige.

I våde år er der problemer med svampesygdommen sodplet i usprøjtede æbleplantager eller plantager med lavt forbrug af fungicider som for eksempel de økologiske. I den våde sensommer 2011 var der også mindre angreb i konventionelle danske plantager.

Værst på sene sorter

Næsten alle æblesorter er modtagelige for sodplet, men sygdommen er lettest at se på de lyse eller gule sorter. Desuden er angreb størst på de sene sorter, hvor svampen har fået lov til at udvikle sig i længst tid. Frugten kan ikke sælges, og angreb giver store økonomiske tab i økologiske plantager over det meste af Europa.

Selv om økologiske avlere planter skurvresistente eller robuste sorter, er det skuffende, at der kommer andre sygdomme, hvor det er nødvendigt at behandle med fungicider.

Figur 1. Simulerede varslinger for sodplet fra varslingsystemet RIMpro i 2013. Starttidspunktet for simuleringen er sat til 'begyndende blomstring'.

I Holland har man prøvet at reducere angreb af sodplet ved dels at forme træerne, så de er mere åbne og dermed mindre fugtige i kronerne, dels at børste eller gnide svampen af efter høst. Ingen af tiltagene er virksomme.

Midler

Økologiske forsøg i udlandet viser, at sodplet kan bekæmpes med kali-umbikarbonat, svovlkalk samt kokossæbe (Cocana). Svovl og kobber er ikke effektive som bekæmpelsesmiddel. Af disse midler er svovl det eneste, som er godkendt til økologi i Danmark.

RIMpro

Der findes et eksperimentelt varslingsprogram for sodplet i RIMpro-beslutningsstøttesystemet. Programmet bygger på den viden, der indtil videre findes om sygdommen. Programmets startdato (biofix) er 10 dage efter blomstring, og alt efter fugtighedsforholdene varslers programmet en sporeudslængning, som skal bekæmpes.

Der har været fokus på dette blandt danske økologiske avlere i 2013. Vi har haft en forsøgsdispensation til brug af kaliumbikarbonat til bekæmpelse af sodplet.

Figur 1 viser, at der var stor infektionsrisiko i slutningen af maj og slutningen af juni i år. ■

Projektet har fået tilskud fra EU og fra Fødevareministeriets Landdistriktsprogram.

Kompleks af svampe

Sodplet forårsages af et kompleks af mere end 60 forskellige svampe.

- Svampene lever på frugtens vokslag og overvintrer på ved både i og udenfor plantagen.
- Svampene spredes sig med regnplask, spirer og udvikler sig, når den relative luftfugtighed er højere end 95 procent.
- Sporespiring sker ved temperaturer over 10°C. Optimal temperatur er omkring 20°C.
- Inkubationstiden er på cirka 250 timers fugtighed.
- De første infektioner sker omkring 1. juni, og disse er meget vigtige at få bekæmpet.
- Infektion kan ske hele sæsonen.